

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Compendium Totius Tractatus De S. Matrimonij
Sacramento R. P. Thomæ Sanches E Soc. Iesv**

Sánchez, Tomás

Coloniæ Agrippinæ, 1624

4. Delegata Potestas.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41559

erit licita delectatio, si alter, vel vterque coniux vouisset solum se non petiturum debitum, *lib. 9. disp. 44. à nu. 19. vsque ad 27.*

§ Liciti sunt omnes actus voluntatis, ut delectationis gaudij, & desiderij circa copulam futuram, vel præteritam habitam, vel habendam tempore cõiugij. Tamen est illicita delectatio sensitiua de copula habenda tempore cõiugij, vel de copula cogitata sub cõditione, si adesset matrimonium. Licita tamẽ est delectatio appetitus sensitiui ex tactibus, aspectibus, & verbis cogitatis ab spõsis de futuro cõfurgens in casu, quo licita eis sunt, remoto periculo pollutionis; sed vidui peccant mortaliter, admittentes delectationem veneream, & sensitiuam ortam ex copulæ habitæ, tempore matrimonij, cogitatione, *lib. 9. tota dup. 47.*

Delegata potestas.

1 Ordinarius potest delegare, non autẽ delegatus, nisi Principis supremi. Item delegatus ad vniuersitatem causarum reputatur ordinarius, & potest subdelegare vnam, & alteram causam, *li. 3. disp. 31. n. 2. & 3.* Ille autem dicitur delegatus ad vniuersitatem causarum, cui genus causarum cõmittitur sub vno nomine collectiuo, quamuis non sit generalissimum, sed subalternum, licet sit restrictum quoad tẽpus, quantitatem, vel quoad locum, *ib. n. 4.* Item delegatus inferioris Principis non ad vniuersitatem causarum potest subdelegare ex licentiã tacita, vel expresse, *n. 6. 7.* Et non potest Ordinar-

rius

nus dare licentiam subdelegandi nomine ipsius delegati, *nu.* 8. Item delegatus inferioris Principis ad vnam causam non potest totam illam subdelegare, nec articulum, iurisdictionem continentem: potest tamen, qui nudi ministerij est, *num.* 10. Item nullus delegatus etiã Principis potest subdelegare cum facultate subdelegandi, *n.* 9. Item Ordinarius nõ potest totã iurisdictionem, inconsulto Principe, delegare. Item parochus in perpetuum, inconsulto Episcopo, nisi ad breue tempus, v. g. per duos menses, vel tres ex aliqua iusta causa, *ibi. num.* 11.

2 Parochus proprietarius potest delegare alteri sacerdoti licentiam assistendi matrimonio cum facultate subdelegandi, *li.* 3. *disp.* 31. *n.* 12. Item non proprietarij possunt delegare assistentiam matrimonij alteri, licet sit ad breue tempus, *num.* 13. & 14. Tamen hi non possunt delegare totam curam, sed aliquas causas, nisi sit consuetudo in contrarium. Item non possunt delegare cum facultate subdelegandi, *num.* 15. & 17. Potest tamen parochus dicere: Ex nunc ego do facultatẽ assistendi matrimonio sacerdoti, quem tu designaueris, *nu.* 18.

3 Parochus præsens assumens Vicarium, vt illum adiuuet, hic Vicarius non potest delegare. Item Episcopus committens, aut eius generalis Vicarius, sacerdoti, vt recipiat informationẽ, ac testes ad aliquorum habilitatem, & informatione receptã assistat matrimonio,

G s

hic

Hic delegatus nō potest subdelegare informationē, assistentiā verō maxime. Itē delegatus ad assistendum alicui matrimonio à parochio perpetuo, nō potest subdelegare, nisi Principis supremi delegatus sit. Secus, si sit delegatus ad assistendum omnibus matrimonijs parochia, licet limitetur tempus, *lib. 3. disput. 31. num. 19. 20. & 21.*

4 Potestas delegata est odiosa, & non est extendenda de casu expresso ad non expressum, *l. 3. disp. 35. nu. 9.*

5 Iurisdictio voluntaria delegata potest extra territorium exerceri. Vnde non solum Parochus, sed sacerdos delegatus ab illo, valide assistet extra parochiam, licet dicat, Vade domum Mariæ, & assiste ibi matrimonio, licet domus sit intra parochiam, vel si dicat, Coniuge Petrum & Mariam in mea Ecclesia, & similia, *lib. 30. tota disp. 34.*

6 Reuocatio delegati, necessarium est, vt sit illi intimata ab Episcopo per Nuntiū ad id destinatum, vel epistolam. Et non sufficit quęcunque notitia reuocationis, *l. 3. disp. 30. n. 13.*

7 Officialis Episcopi, cui delegatur dispensatio in impedimētis matrimonij, potest subdelegare informationem, & receptionem testium, non verō ipsam dispensationem, *lib. 8. disp. 27. nu. 43.*

8 Quando cōmittitur aliquid in Trid, vel alibi Episcopis tanquā Sedi Apostolicę delegatus, vel quando dicit Pontifex, *Authoritate nostrā*

nostrâ hoc fac, est potestas delegata, nisi aliâs
comperat illis de iure ordinario, *lib. 8. disp. 2. n.*
num. 10.

9. Delegata potestas potest reuocari à su-
periore absqua causa, solo suo arbitrio, non
solum validè, sed etiam iustè, & licitè per se
loquendo, *l. 8. disp. 33. nu. 7.*

10. Potestas delegata potest committi ex-
presso nomine solo proprio delegati, aut solo
nomine dignitatis, aut vtroq;. Et si fuerit cõ-
missa personæ, cessat morte delegati; secus, si
dignitati. Et an cõmissio facta sit personæ, vel
dignitati, iudicandũ est ex subiecta materia,
& alijs verbis, & si deduci nequeat, tunc ex
proprij nominis delegati, aut eius dignitatis
expressione. Et in dubio vtraque concurrens,
v.g. personalis, & realis, præfertur personalis.
Et commissio facta personæ non trãsit ad suc-
cessorẽ, facta verò dignitati trãsit, vt facta Vi-
cario Episcopi. Secus dicendum de commissio-
ne facta legato etiam à latere sub nomine di-
gnitatis, vel facta Canonico. Itẽ illa dignitas
propriè habet successorẽ, quæ perpetuò exigi-
tur in Ecclesia. Item commissio transit ad suc-
cessorem, licet non contineat iurisdictionem,
& licet ille, cui commissio fit, nomine digni-
tatis sit coniunctus sanguine, aut stricto ami-
citiæ vinculo cum delegante, *lib. 8. disp. 27. à n.*
1. vsque ad 15.

11. Commissio facta expresso nomine dig-
nitatis, & personæ simul, cõsuetur personalis, &

non transit ad successorem, nisi commissio secundum alterum intellectum reddatur omnino inutilis, *lib. 8. disp. 27. à n. 17. vsque ad 21.*

12 Commissio personæ facta non expirat cū eius dignitate. Secus, si sit realis, licet non deponatur, sed transferat se ad aliam non continentem primam, & quāuis res non sit integra, Et personalis commissio cessat cessante personæ dignitate re integra, licet persona delegati sit priuata officio, vel dignitate in delicti pœnam: vel quando transit ad statum incompatibleem, *lib. 8. disputat. 27. à num. 22. vsque ad 28.*

13 Officialis Episcopi dicitur Vicarius generalis, & commissio illi facta non potest expediri per Episcopum, etiā remoto illo. Et si sit factus Episcopus eiusdē Episcopatus, non potest expediri commissio facta illi forma ordinaria, dicendo, officiali talis diœcesis. Si verò fuerit commissio personalis, poterit. Item Vicarius Capituli Sede vacanti, potest expedire dispensationes commissas Officiali, licet clausula dicat Vicario Episcopi. Item Vicarij prælati habent iurisdictionem qualē Episcopalem. Item Vicarius Episcopi confirmati, & nondū cōsecrati; & si duo sint Officiales Episcopi, & delegatio fiat simpliciter Officiali, & alter ex illis sit principalior, illi soli cōfetur commissio facta. Quādo verò est æquē vterque principalis, iudex erit, quē elegerit actor, vel cui primò fuerint litteræ præsentatæ. Et si fuerint

zint simul vtrique præsentatæ, neuter effectu
est iudex, donec Princeps declaret. Et vbi
præsentatum est cuidam rescriptum ex æqua-
libus Episcopi, non potest alter adiri. Et post-
quam pronunciauit rescriptum esse subrepti-
tium, non potest retractare sententiam, l. 8. dis-
27. à n. 29. usque ad 39.

14 Litteræ dimanantes à Sede Apostolica,
aut sunt iustitiæ, & tunc pereunt morte con-
cedentis re integra: secus, si non integra. Dici-
tur autem res non integra, quando iudex ius-
sit legitime partes citare. Aut litteræ sunt gra-
tiæ, & tunc sic distinguendum est: Aut ea gra-
tia cum limitatione conceditur, aut absolute.
Si cum limitatione, aut ad beneplacitum, &
voluntatem personæ concedentis, tunc cessat
concedentis morte, quamuis res non sit inte-
gra: secus, si concedens dicat, donec reuoca-
uero, vel talem rem fecero; si enim ante mortem
non reuocet concedens, vel non faciat illam
rem, gratia est perpetua; atque eadem perpe-
tuitate gaudebit, si ad beneplacitum Sedis cō-
cessa sit. Quod si absolute concedatur gratia,
aut est facta, quia nempe respectu eius fauor
conceditur, à nullius executione pendet, aut
pēdet ab executione commissarij. necessarij,
vt pote cui imponitur præceptum exequendi,
vt contingit in dispensationibus matrimonia-
libus, & non petit gratia morte concedentis,
quantumuis res sit integra. Aut est gratia fa-
cienda, quæ scilicet respectu eius, cui sit, non
est

est perfectè concessa; sed pender ab executione commissarij voluntarij, utpotè cui non præcipitur exequi, sed sola exequendæ gratiæ licentia datur, & petit morte concedentis re integrâ, secùs non integra. Dicitur autem res integra in his rebus, in quibus non est citatio partis, quando commissarius primum actû exerceere cœpit correspondentem citationi partis in iurisdictione contentiosa, ut si cœpit vocare partem ad cognoscendum de precum veritate, *lib. 8. tota disp. 28.*

13 Non est necessaria scriptura ad substantiam gratiæ, Nec gratia expirat mortuo Pontifice ante literas expeditas. Et fas est in foro conscientiæ eâ, uti ante expeditas literas. Et potest solui & recipi pensio literis non expeditis. Et quamvis ita conventû sit inter partes, tenetur solvere ille, qui ita convenit in primis sex mensib. transactis aut illis, recipiens, & solvens incurrit excommunicationem reservatâ Summo Pontifici per motum proprium, Pij Quinti, & non potest pensio recipi, nec solui, non confectis literis. Item gratia continens iurisdictionem, vel aliquid faciendum, ut ad restandum, valet ante literas expeditas moriente concedente. Sed dispensatio non suffragatur in foro externo, literis non expeditis, & quando expediuntur, suffragatur à tēpore concessionis gratiæ, etiamsi mortuo Papâ, qui eâ concessit expediantur literæ nomine sequētis in forma, (quia rationi congruit) tamen literæ

cedentes iurisdictionem iudici, qui per eas deputatur, requirunt necessariò ante iudicij initium eas expeditas esse, ita vt si incipiatur iudicium antea, nihil valeat, *l. 8. tota d. 29.* Vtrù autem requiratur semper scriptura ad probatione gratiæ, non resoluit Doctor, *ib. nu. 8.*

16 Potestas delegata ad dispensandum in votis, vel iuramentis Deo factis, nõ exeditur ad cõmutandum. Item potestas ad dispensanda, vel commutanda vota, non extenditur ad iuramenta, quando iuramentum est independenter à voto: secus, si est in confirmationem voti: Tamen potestas ad dispensandũ, vel relaxandum iuramenta soli Deo facta extenditur ad vota, *l. 8. disp. 3. à n. 14. vsque ad 23.*

Demonstratio.

1 Demonstratio, v. g. (accipio te quæ, vel quia es sterilis, vel quia procuras venena sterilitatis) per se sumpta nunquã suspendit, nec vitiat matrimonium cuiuscunq; sit qualitaris, siue sit turpis, siue contraria substantiæ matrimonij, siue vera, siue falsa sit, habetur pro non adiecta, ac firmum manet matrimonij. Secus dicendum, quando apponitur per modum cõditionis; tunc enim si fuerit turpis, rejicitur: honesta suspendit, si contraria substantiæ matrimonij, irritat, & si apponatur vt modus si sit contrarius substantiæ matrimonij, irritat, si impossibilis, vel turpis, rejicitur; si necessarius, habetur pro impleto, & si est honestus, & possibilis, non suspendit, *l. 5. d. 19. à n. 1. vsque ad 16.*

De